O'ZBEKISTON ... INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 29 ноябр чоршанба

Сотувда эркин нархда № 240 (2537)

Комиссия йиғилиши

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Ҳисоб-китоблар механизмини такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳукумат комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў.Султонов бошқарди. Йиғилишда бюджетга тўловлар аҳволи ҳамда республика вазирликлари ва идораларининг ўзаро ҳисоб-китоблари масалалари кўриб чиқилди. Ҳукумат комиссияси йиғилишида қатор вазирликлар, идоралар, концернлар, компаниялар, уюшмалар ва тижорат банклари раҳбарлари иштирок этди.

Бюджетга қарздорликни қисқартириш масаласи бўйича Давлат солиқ қўмитаси Раиси Б.Хўжаев ахбороти тингланди. Маърузачи таъкидлаганидек, ўтган давр мобайнида "Ўзбекнефтгаз" МХК, "Ўзқишлоқхўжаликмаш - холдинг" ХК, "Ўзавтотранс" ДК, "Ўздонмаҳсулот" ДК, "Ўзагромашсервис", "Ўзпахтасаноатсавдо", "Ўзенгилсаноат", "Ўзбектрансқурилиш", "Ёғмойтамакисаноат", "Ўзмонтажмахсусқурилиш" уюшмалари ва айрим бошқа вазирликлар ва идораларга тегишли ташкилотлар бюджетга тўловлар бўйича қарзларнинг ўсишига йўл қўйган. "Ўзбекенгилсаноат" тизимидаги идораларда тўлов интизомига риоя қилиш бўйича назоратни сусайтиргани учун уюшма раисининг ўринбосарига ҳайфсан эълон қилинди. Давлат бюджетининг тахминий кўрсаткичларини ижро этиш мақсадида комиссия бюджетга кўп миқдорда қарздорликка йўл қўйган вазирликлар ва идоралар бўйича жорий йилнинг охиригача қарзни тўлаш жадвалини ишлаб чиқиш вазифасини топширди.

Марказий банк раиси Ф.Муллажоновнинг дебиторлик ва кредиторлик қарзларини камайтириш масаласи хусусидаги чиқишида ўтган давр мобайнида республика корхоналари ва ташкилотлари бўйича ҳисоб-китоблар механизми такомиллаштирилгани туфайли муддати ўтказилган дебиторлик қарздорлигининг камайиши кузатилаётгани қайд этилди. Аммо айрим идоралар бўйича кўп миқдорда муддати ўтказилган дебиторлик ва кредиторлик қарздорлиги мавжуд.

Масалан, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ва "Ўзкимёсаноат" уюшмаси корхоналарида ва бошқа айрим ташкилотларда тўлов интизомининг қониқарсиз аҳволда эканлиги кузатилмоқда. Шу муносабат билан ҳудудий комиссиялар, тижорат банклари, молия, солиқ ва статистика идораларига ягона молия ҳисоб-китоб кунларини ўтказиш вазифаси топширилди. Бундан кўзланган мақсад дебиторлик ва кредиторлик қарздорлигини ҳамда хўжалик юритувчи субъектларнинг бюджетга тўловлар бўйича қарзларини камайтиришдан иборат. Комиссия баённомаси қарорида иқтисодиётнинг базавий соҳаларида солиққа тортиш масалаларини тартибга солувчи айрим меъёрий ҳужжатларга қўшимча ва тўлдиришлар киритилди.

Шунингдек, йиғилишда 2000 йилнинг III чораги бўйича бюджетга тўловлар тахминий кўрсаткичларини таъминлашга доир ишлар натижаси кўриб чиқилди. Комиссия раҳбарлар ва масъул шахсларнинг бюджетга тўловлар тахминий кўрсаткичларини ижро этиш бўйича масъулиятини кучайтириш ва уларни рағбатлантириш тартиби тўғрисидаги Низомга мувофиқ солиқ, молия ва банк идоралари раҳбарларига нисбатан моддий рағбатлантириш ёки моддий жавобгарлик чораларини қўллаш ҳақида қарор қабул қилди.

Вазирликлар ва идоралар раҳбарларига тадбирлар мажмуини амалга ошириш ҳамда қарздорликни камайтириш бўйича тезкор чоралар кўриш вазифаси топширилди.

(ЎзА)

Кўкдумалоқ — иқтисоди бақувват, юқори ишлаб чиқариш имкониятига эга бўлган йирик корхоналар сирасига киради. Шу боис ҳам республикамизда ишлаб чиқарилаётган нефт ва газнинг асосий қисми мазкур иншоот ҳиссасига тўғри келади. Жамоанинг муваффақияти — меҳнат интизоми ва ижтимоий ҳимоянинг тўғри йўлга қўйилганидир. Моддий манфаатдорлик бор жойда эса иш унуми ҳам, сифати ҳам ортади.

СУРАТДА: корхонанинг нефт ва газ конденцатини ишлаб чиқариш кони компрессорлар ишлатиш бўлими бошлиғи Сулаймон Бўронов қамалган газ ҳайдаш кони бошлиғи Шермат Шамсиев билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Мамлакатимизда

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Ўлмас санъаткор

Ўзбекистон халқ артисти, давлат мукофотлари совриндори Олим Хўжаев номи XX аср ўзбек театри тарихи олтин саҳифаларига мангу ёзиб қўйилган. Иззат Султоннинг "Алишер Навоий" асарида Навоий, "Иймон"-да Комилов, Шиллернинг "Макр ва муҳаббат"ида Фердинант, "Қароқчилар"ида Карл Моор сингари образлар санъаткорнинг маҳорати нақадар юксак эканлигини кўрсатди. Ўзбек театри саҳнасида фожеавий қиёфалар яратишда Олим Хўжаевнинг ўз овози, йўналиши, услуби мавжудлиги миллий театримиз ижодий имкониятлари доирасини кенгайтирди.

Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек давлат драма театрида Олим Хўжаев таваллудининг тўқсон йиллигига бағишлаб ўтказилган хотира кечасида шулар ҳақида гап борди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А.Мелибоев қатнашди.

«COSCOM» — Наманганда

Мамлакатимиз уяли алоқа хизмати бозорида мавқеини тобора мустаҳкамлаб бораётган Ўзбек-Америка қўшма корхонаси — «COSCOM»нинг яна бир филиали Наманганда иш бошлади. Тармоқнинг базавий станциясини барпо этишга бир миллион долларга яқин маблағ сарфланди.

Дастлабки кунлардаёқ 600 нафарга яқин наманганликлар «COSCOM»нинг мижози бўлиш истагини билдиришди. Улар жаҳонга машҳур компаниянинг замонавий алоқа хизматидаги афзалликларни юқори баҳолашмоқда. Айниқса, дунёнинг 27 мамлакати билан бевосита боғлана олиш имконияти ишбилармон ва тадбиркорларга маъқул тушмоқда. 20 нафар ёш наманганликлар янги касб — уяли алоқа тармоғи мутахассиси бўлиб ишлашяпти.

Обидалар таянчи

Навоий вилоятининг шаҳар ва қишлоқларида 63 та тарихий-меъморий ёдгорлик мавжуд бўлиб, унинг кўпчилиги Кармана туманида жойлашган. Шу кунларда Қосим Шайх мажмуи, Мирзачорбоғ обидалари қайта таъмирланаётир. Ғазал мулкининг султони Навоий бобомиз таваллудининг 560 йиллиги муносабати билан ёдгорлик ўрнатилаётир. «Ёдгорлик» жамғармаси бу ишлар учун 100 миллион сўм маблағ ажратди.

Маданий меросимизни қайта тиклаш йўлидаги олийжаноб мақсадга мулкчилик шаклидан қатъий назар аксарият корхона, ташкилот, муассасалар ўз улушларини ажратмоқдалар.

•Олий Мажлисда

50 минг нусха газета

У Қорақалпоғистон учун кўпми ёки оз?

«Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида»ги ҳамда «Ноширлик фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Қонунлари Қорақалпоғистон Республикасида қандай ижро этилмоқда? Ноширлик фаолиятида қандай муаммолар мавжуд. Ютуқ ва камчиликлар нималардан иборат? Кеча Олий Мажлиснинг Матбуот ва ахборот қўмитасида бўлиб ўтган йиғилишда ана шу масалалар таҳлил қилинди, таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди. Йиғилишни қўмита раиси Ў.Ҳошимов олиб борди.

Кўрилган масала юзасидан дастлаб Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари Қ.Исмайилов ахборот берди.

Назорат-таҳлил жараёнида аниқланганидек, Қорақалпоғистон Республикасида айни пайтда қорақалпоқ, ўзбек, рус, қозоқ ва туркман тилларида жами 42 та даврий нашр — 33 та газета ва 9 та журнал чоп этилмоқда. Уларнинг 6 таси республика, 14 таси туман, 2 таси шаҳар ва 11 таси тармоқ газеталаридир. Республикада бундан ташқари «Қаракалпақстан» ва «Билим» нашриётлари фаолият кўрсатмоқда.

Республикада ўз йўли, анъаналари, ўқувчиларига эга бўлган даврий нашрлар анчагина. Яна шуни ҳам алоҳида таъкидлаш керакки, мустақилликка эришилганидан сўнг Қорақалпоғистонда даврий нашрларнинг сони янада кўпайди. Улар Қорақалпоғистоннинг бугунги иқтисодий, сиёсий, маданий, маънавий ҳаётида муҳим ўрин тутмоқда, ўлка тараққиёти ва муаммоларини кўтариб чиқаяпти. Лекин афсуски, газеталарнинг ялпи тиражи атиги 50 минг нусхага яқин. Бу бир ярим миллион атрофида аҳоли истиқомат қиладиган Қорақалпоғистон Республикаси учун жудаям кам. Хўш, унинг сабаблари нимада? Маълумотларга қараганда, бунга, асосан, маблағ етишмаслиги, таннархи ва обуна нархининг баландлиги, ўқувчилар ўртасида қизиқишларнинг сустлиги сабаб бўлмоқда.

Бугунги кунда Қорақалпоғистон Телерадиокомпанияси ўлка ва мамлакат олдида турган муҳим вазифалардан келиб чиқиб фаолият кўрсатмоқда. Республика телевидениеси ўз телеканали орқали ҳар куни қорақалпоқ, ўзбек ва рус тилларида 5,5 соатлик телекўрсатувларни эфирга узатаяпти. Телекўрсатувларда Ўзбекистон мустақилликка эришганидан кейин тўққиз йил мобайнида қўлга киритилган ютуқлар, халқ хўжалигида амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, уларнинг натижалари ва бу борада юзага келаётган муаммолар ўз аксини топмоқда. Лекин Қорақалпоғистон телевидениеси олдида ечимини кутаётган муаммолар ҳам мавжуд. Масалан, телевидение кўрсатувларини тайёрлаш ва эфирга узатиш техникаларининг аҳволи бугунги кун талабларига жавоб бермайди. Шунингдек, студиялардаги видеокамералар, видеомонтаж ускуналари ҳам анча эскирган.

Йиғилишда сўзга чиққанлар туман ва шаҳар газеталарининг нашр этилиши сифатини бугунги кун талаблари даражасига кўтариш, биринчи навбатда, республика пойтахти атрофидаги туман, шаҳар ва тармоқ газеталарини Нукус шаҳрида жойлашган замонавий офсет усулидаги технология асосида чоп этишни йўлга қўйиш каби долзарб масалалар ҳақида гапирдилар.

Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан қарор қабул қилинди.

Ўз мухбиримиз.

Сешанба хабарлари

Курраи заминда

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Мори ҳукуматни ўзгартирмоқчи

Мухолиф кучларнинг тазйиқларини бартараф этган Япония Бош вазири Иосиро Мори декабр ойида Вазирлар Маҳкамасининг таркибини ўзгартиришни режалаштирмоқда. Мухолифлар ҳукумат томонидан И. Морига нисбатан ишончсизлик билдирилишига уринган эди.

«Иомиури» газетасининг ёзишича, Иосиро Мори ҳукуматни қайта тузгани билан катта ўзгариш қилмайди. Масалан, молия вазири Киити Миядзавани ўз лавозимида сақлаб қолмоқчи. Чунки у, Японияда юз берган молиявий танглики бартараф қилишда самарали меҳнат қилмоқда.

Мухолифат Фухиморига қарши

Перуда мамлакатнинг собиқ президенти А. Фухиморига мухолифат вакиллари уни юртга қайтиб, халқ олдида жавоб беришини талаб этмоқда. Уларнинг таъкидлашича, А. Фухимори ўз хоҳиши билан эмас, балки раҳбарлик қилишга маънан ожизлиги боис президентлик лавозимидан озод этилиши керак. Энди эса А. Фухимори Токиодан туриб ҳеч қандай коррупцияга аралашмаганлигини баён этди. У оммавий ахборот воситаларига берган интервьюсида Перуда ҳам, Сингапурда ҳам, Панама ва Японияда ҳам бирор бир ноқонуний ишларга аралашмаганлигини маълум қилди. Ҳозирда мамлакат армияси ва хавфсизлик хизмати тизимида тозалаш ишлари олиб борилмоқда.

Охирги сўзни ким айтади?

АҚШда ҳали ҳам президентлик сайлови натижалари хусусида аниқ тўхтамга келинганича йўқ. Куни кеча Флорида штати Давлат котиби штат Олий суди қарорига мувофиқ, қайта ҳисобланган овозларнинг умумий натижасини эълон қилди. Унга кўра Ж.Буш 537 та кўп овоз билан рақиби А.Горни яна ортда қолдирган. Бироқ Оқ уй соҳиби ҳали расман тасдиқланмади. Флорида штати Давлат котиби берган ушбу баёнотни рад этаётган демократлар АҚШ Олий судининг якуний жавобини кутишларини маълум қилдилар. Уларнинг фикрича, Маямидед ва Полинбич сайлов округларида қонунбузарлик бўлган. Афтидан, демократлар ана шу икки округ овозларига қаттиқ умид боғлашган. Республикачи кичик Жорж Буш ўз ғалабасини очиқ эълон қилмоқда. Демократик А.Гор эса кеча Америка халқига қилган мурожаатномасида сайловда муҳими кимнинг ғалаба қозониши эмас, балки овозларни қайта санашни охирига етказишдадир, дея таъкидлади.

• Олий Мажлис IV сессияси олдидан

Қонунчилик ҳақида қонун

Парламентимизнинг бўлажак сессияси кун тартибига «Қонун лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси тўғрисида»ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда киритилмоқда. Табиийки, лойиҳа халқ муҳокамасига ҳавола этилгач, янада мукаммаллаштирилди. Қатор ўзгартиш ва тузатишлар киритилди. Мухбиримизнинг Олий Мажлис Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси Акмал САИДОВ билан қилган суҳбати ана шу жараёнлар хусусида бўлди.

— Акмал Холматович, хабарингиз бор, ушбу қонун лойиҳаси муҳокама жараёнида жуда катта баҳс ва мунозараларга сабаб бўлди. Депутатлар ва кенг жамоатчилик томонидан қатор таклифлар билдирилди. Айтингчи, бу мазкур лойиҳа етарли даражада мукаммал тайёрланмаганлигини кўрсатмайдими?

— Очиғи, фикрингизга қўшила олмайман. Тўғри, биз ҳам кўплаб таклифлар олдик, мулоҳазалар эшитдик. Лекин бу қонун лойиҳасини мукаммал тайёрланмаганлигини эмас, балки фуқароларнинг сиёсий фаоллиги ошганлигини кўрсатади. Шунинг учун ҳам улар ушбу лойиҳага бефарқ қарамадилар. Энг муҳими, бугун ҳар бир киши ўз ҳуқуқларини қонун асосида мустаҳкам ҳимоялаш зарурлиги ва эртага ана шу қонун асосида ишлашини, яшашини англаб етмоқда. Шундай экан, бунга табиий ҳол сифатида қараш лозим. Қолаверса, лойиҳанинг ҳаммага тушунарли тилда баён этилганлиги ҳам кўпчиликда қизиқиш уйғотган бўлса ажаб эмас.

Шу ўринда мазкур қонун лойиҳасининг тайёрланиши, муҳокамадан ўтказилиши жаҳон қонунчилигида ўзига хос янгилик бўлганлигини ҳам таъкидлаш жоиз. Негаки, ҳали бирор бир мамлакат парламенти томонидан бундай қонун қабул қилинмаган.

— Эшитишимизча, ушбу қонун лойиҳаси Европа Иттифоқи экспертлари муҳокамасидан ҳам ўтибди...

— Тўғри. Рости, қонун лойиҳаси жаҳон қонунчилигида янгилик бўлганлиги учун уларнинг ҳам эътиборларини тортди. Масалан, Европа Иттифоқи эксперти, Гамбург университети профессори, юридик фанлари доктори Отто Люхтерхандт томонидан қонун лойиҳасининг рус тилида тайёрланган, иккита боб ва 16 та моддадан иборат варианти Олий Мажлис қўмитасига тақдим этилди.

Шу билан бирга, Олий Мажлис депутатлари, қўмиталари ва комиссиялари, сиёсий партиялар фракциялари ва депутатлар блоклари, вазирлик, корхона ва ташкилотлар, фуқаролар, турли соҳа мутахассислари ҳамда таниқли олимлар томонидан қонун лойиҳаси бўйича 250 тага яқин таклиф ва мулоҳазалар тавсия этилди.

(Давоми 2-бетда).

Шартномалар тузиш

Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигида Бош вазир ўринбосари Р.Азимов раислигида кенгаш бўлиб ўтди. Унда вазирлик ва идоралар, уюшмалар, концернлар, корпорациялар раҳбарлари иштирокида 2001 йилда маҳсулот етказиб бериш бўйича хўжалик шартномаларини тузиш масалалари кўриб чиқилди.

Қайд этилганидек, республика бўйича 48,6 фоиз контрактация шартномалари тузилган. Бунда "Махсусқотишма" РБ, "Ўзбалиқ" корпорацияси, "Ўзирмаш", "Ўзбекенгилсаноат", "Ўзчармпойафзал", "Озиқовқатсаноат", "Ўзгўштсутсаноат", "Ўзсаноатқурилиш" уюшмалари ва бошқа ташкилотларда шартномалар тузиш суст олиб борилаётгани қайд этилди.

Шунингдек, ҳудудлар бўйича Бухоро, Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятларида ишлар оқсаётгани таъкидланди.

Вазирликлар, идоралар, концернлар ва уюшмалар раҳбарларига шартномалар тузиш, шу жумладан экспорт қилиш бўйича шартномалар тузиш жараёнини жадаллаштириш, истеъмол товарларини сотиш бўйича шартномалар тузиш, шартномалар тузишни 2000 йилнинг 20 декабригача якунлаш учун уларнинг мониторингини ташкил этиш борасида тавсиялар берилди.

(ЎзА)

•Журналист суриштируви

Ер битта, даъвогар иккита. Уларнинг қай бири ҳақ?

Ҳечам ажабланманг, гапимга ишонаверинг: бу нохушлик аллақайси олис-овлоқ гўшада эмас, билъакс пойтахти азим — Тошкентда рўй берди!

Ўшанда августнинг олтинчи санаси — якшанба куни эди. Соат миллари эрталабки еттига яқинлашиб қолганди. Салгина олдин йўлга чиққан «Т —150» русумли ҳайдов трактори аввалига адоғи кўпқаватли уйларга туташ экинзорлар чети бўйлаб жадал ўрмалади. Сўнгра илкис шаҳар томон бурилди. Кенг-равон асфальт кўчадан хийла юргач, Сирғали тумани ҳокимлиги биноси ортидаги чоғроққина дала пойида тўхтади. Енгил машиналарда ҳадаҳа етиб келган кишилар унинг атрофида бирров тўпланиб, нималарнидир маслаҳатлашишди. Кейин механизаторга «Бўла қол!» дегандай ишора қилишди. У итоаткорона бош ирғаб, тракторини қулупнай ва ерёнғоқ экилган пайкалга олиб кирди. Мўлжални жўякка ўнглаб, ерга пўлат тиғ ботирди. Басма-бас моторга газ берди...

Давоми тушунарли: мудом заҳмат чекиб, жимитдек уруғни чечакка айлантириш қийин. Дуркун сабза-ниҳолни топтаб, увол қилиш эса оппа-осон! Инчунун, боягина барқ уриб турган кўчатлар лаҳза сайин хоки сиёҳга қориша бошлади. Чой қайнагунчалик фурсат ичида ярим танобдан зиёдроқ майдон палахса-палахса шудгорга айланди.

(Давоми 2,3-бетларда).

Азиз муштарий! Сизга хуш кайфият тилаган ҳолда газетамиз учун обуна давом этаётганлигини маълум қиламиз.

Асрий орзулар ифодаси

Асосий қонунимиз яратилишига доир лавҳалар

Исмат ХУДОЁРОВ

Муқаддима

Мамлакатимиз Конституцияси ҳақида гап кетганда мутахассислар уни Ҳамдўстликда биринчилар қаторида қабул қилинганлигини алоҳида таъкидлашади. Бу гапда жон бор. Чунки янги Конституция ғояси дастлаб 1990 йил март ойида туғилган эди. Орадан икки ой ўтиб, яъни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашнинг иккинчи сессиясида Президент Ислом Каримов раислигида комиссия тузилди. Бу ўша даврни ҳисобга олсак, олов билан ўйнашишдай гап эди. Чунки СССР мавжуд бўла туриб, Президентлик лавозимини жорий этиш, у ҳам камлик қилгандай мустақиллик тамойилларига асосланган Конституция яратишга тайёргарлик кўриш ва унинг ташаббускори бўлиш катта жасорат ва мардлик талаб қиларди. Бу масаланинг биринчи томони. Иккинчи томони шундаки, мамлакат раҳбари жамият эртага қайси йўлдан бориши ва унинг учун нималар қилиниши кераклигини олдиндан идрок қила олганди. Эски тоталитар тузум ўзининг энг сўнгги кунларини бошдан кечирар, одамлар эса мавжуд жамиятта мослашолмай қолганди. Мавжуд тартиблар тезда ислоҳ қилинмаса тараққиёт жараёнига тўсқинлик қилиши мумкин эди.

Янги Конституцияни тайёрлаш устидаги иш икки ярим йил давом этди. Унга бошидан охиригача Президент раҳбарлик қилди. Ҳеч ёдимдан чиқмайди, ўша пайтда «Правда» газетасида Россия Федерацияси халқ депутати, Конституция комиссияси котиби И. Федосеевнинг «Борис Ельцин комиссия раислигида қоладими?» деган мақоласи эълон қилинганди. Унда Ельцин Конституция комиссиясига раис бўлгани, лекин амалда унда иштирок этмаганлиги ҳақида ёзилган эди. Лекин Президент Ислом Каримов сиёсий, иқтисодий вазият қанчалик мураккаб бўлмасин, Конституция лойиҳаси устидаги ишни, бир зум бўлсин, тўхтатмади. Лойиҳа устидаги иш 1991 йил апрел ойидан жиддий тус олди. 12 апрел куни Президент раислигида Комиссиянинг биринчи йиғилиши бўлди, ишчи гуруҳи тузилди. Бундан ташқари, мутахассис ва олимлардан иборат 6 та кичик ишчи гуруҳи ташкил этилди. Президент мамлакатимизнинг янги Конституцияси жаҳон андозалари даражасида бўлишини вазифа қилиб қўйди. Шу боис у ишчи гуруҳи олдига жаҳон мамлакатлари тажрибаларини пухта ўрганишни топширди. Нусха кўчиришдан буткул воз кечилди. Чунки янги Конституция мустақил ва ўзига хос йўналишга эга бўлмоғи лозим. Мақсад ана шундай аниқ ва лўнда эди.

Мутахассисларнинг қайд этишларича, Конституция лойиҳасининг дастлабки варианти 1991 йил октябр-ноябр ойларида тайёрланди. Лойиҳа ўшанда 158 моддадан иборат бўлди. Лекин у қўйилган талабга жавоб бермади. Лойиҳада қайтариқ, такрор ўринлар бор эди. Шунга қарамай лойиҳа устида қаттиқ меҳнат қилинган, уни бир ўқишдаёқ сезиш қийин эмасди.

Лойиҳанинг иккинчи варианти 149 модда ҳажмида тайёрланди. У Президентнинг муттасил ишлаши натижасида тобора сайқалланиб борди. Учинчи варианти эса 137 моддани ташкил этди. У яна ва яна ойдинлашди, мукаммаллаша бошлади. Ва ниҳоят, 1992 йил 26 сентябрда комиссия уни умумхалқ муҳокамасига тақдим этишни лозим топди.

Лойиҳа ана шундан кейин ҳам икки ярим ойга яқин бутун мамлакат миқёсида муҳокама қилинди. Яна бир қатор қўшимча ва ўзгартишлар киритилди. Бирор сўз, бирор жумла ёки таклиф йўқки, у Комиссия раиси назаридан четда қолган бўлса. Мамлакат раҳбари Конституция учун ҳар қандай шароитда вақт топа билди, лойиҳа устидаги ишни асло тўхтатмади...

Ҳурматли таҳририят!
Матбуотда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ҳақида кўп гапирамиз, ёзамизда, лекин унинг яратилиш тарихи, жаҳон амалиётида Конституциялар тажрибаси,

бизнинг Конституциямиз ҳақида бошқа мамлакатларнинг сиёсатшунослари қандай фикрда эканликлари ҳақида нисбатан камроқ сўз юритамиз. Газетангизда ана шулар ҳақида маълумот берсаларинг.
Зикрилла РЎЗИЕВ,
Сурхондарё вилояти.

Устувор қоидалар

Мамлакатимиз Конституциясининг муқаддима қисмида «Ўзбекистон халқи инсон ҳуқуқларига ва давлат суверенитети ғояларига содиқлигини тантанали равишда эълон қилиб ... халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган қоидалари устунлигини тан олган ҳолда ... мазкур Конституциясини қабул қилди», деб ёзилган. Мамлакатимиз бу билан жаҳон халқлари олдида ўзининг халқаро ҳуқуқни умум эътироф этилган мезонларига содиқлигини Конституция асосида мустаҳкамлади. Халқаро ҳуқуқ қоидалари, бундан ташқари, Конституциянинг тўртта боб, иккинчи ҳамда учинчи бўлимларида ҳам ўз аксини топган. Бундай ҳуқуқлар учун, табиийки, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси, БМТ устави, Хельсинки битими, Париж ва Мадрид хартиялари каби халқаро ҳужжатлар асос қилиб олинди.

Халқаро ҳуқуқнинг устунлигини тан олиш ўз навбатида, мамлакатимизни халқаро ҳамжамият сари интеграциялашув жараёнини тезлатди, иқтисодий алоқаларни жадаллаштирди. Айни пайтда Ўзбекистонни 180 га яқин давлат тан олди, 40 га яқин давлатнинг мамлакатимизда элчихоналари фаолият кўрсатаяпти. Мамлакатимиз БМТ, ЕХҲТ ҳамда Хельсинки жараёнининг иштирокчисидир. Ўнлаб халқаро ҳужжатлар Олий Мажлис томонидан ратификация қилинди. Мамлакатимизнинг жаҳон миқёсидаги обрў-эътибори юксалиб бораяпти. Бу, энг аввало, унинг халқаро доирада ташаббускорлиги, ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш, давлатлар ўртасидаги низоларни тинч йўл билан ҳал қилиш, ўзга давлат хавфсизлигига таҳдид қилмаслик, барқарорлик ва тотувликни асраш, демократик ва ижтимоий адолатта садоқат, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш каби омилларда намоён бўлмоқда.

Мамлакатимиз Конституциясини тайёрлаш жараёнида АҚШ, Япония, Канада, Германия, Франция каби давлатлар тажрибалари ҳар тарафлама ўрганилиб, муайян даражада ҳисобга олинганлигини ҳам алоҳида таъкидламоқ керак. Албатта, жаҳон тажрибаси ўзга мамлакатлар Конституцияларини ўрганиш ва ижодий фойдаланиш жараёнида эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш зарурлигини тақозо этади. Масалан, айрим тузумлар Конституциянинг аҳамиятини очиқдан-очиқ инкор этади. Мутахассисларнинг фикрича, ҳатто шундай тажрибалар ҳам мавжудки, баъзи мамлакатлар «биров»лар томонидан «кашф қилинган» Конституцияга амал қилиб, унинг яроқсизлиги ва мос эмаслиги қисқа муддатда ошкор бўлгач, мустақиликкача бўлган ҳокимият тизимини тиклашга мажбур бўлганлар. Буни четлаб ўтишнинг ягона йўли эса Конституцияни тайёрлаш жараёнида умумэътироф этилган қоидалар билан биргаликда халқнинг тарихий, ҳуқуқий, маънавий тажрибаси ҳамда миллий анъаналарини эътиборга олишдан иборат эди. Ўзбекистон айнан ана шундай йўлдан борди. Ва мамлакатимизга хос ва мос бўлган Конституция яратилди.

Барқарорлик тамойиллари

Хорижий мамлакатлар Конституцияси ҳақида сўз кетганда хаёлга беихтиёр АҚШ Конституцияси келади. Унинг кишини ҳайратлантирадиган жиҳати шундаки, яратилганига 200 йилдан кўпроқ вақт ўтаётган бўлса-да, бироқ Америкада рўй берган оламшумул воқеалар унга жуда кам таъсир ўтказган. Шу ўринда, «Бунинг сабаби нимада?» деган савол пайдо бўлади. Бу, биринчидан, Конституцияга майда тафсилот ва қоидалар киритилишига йўл қўйилмаганлиги билан изоҳланса, иккинчи томондан, унинг ҳажман ихчамлиги ва мухтасарлигидир. Учинчи жиҳати эса Конституцияга ўзгартириш киритишнинг тартиби билан белгиланади. Тўртинчи, балки асосий хусусияти — мавжуд Конституциянинг амал қилувчи макон ҳамда замонга қай даражада мос ва хослигига боғлиқ.

Қувонарли томони шундаки, мамлакатимиз Конституциясида ҳам ана шу тамойилларнинг барчаси мужассам топган.

Мутахассисларнинг фикрича, мамлакатимиз Конституцияси ҳажм жиҳатдан жаҳондаги ихчам (жами 128-модда) Асосий қонунлардан бири ҳисобланар экан. Масалан, Италия Конституцияси 139 та, Германия — 146, Испания Конституциялари эса 169 моддадан иборат. Ривожланаётган мамлакатлар Конституциялари эса бундан ҳам ҳажмдорроқ. Ҳиндистон Конституцияси 400 дан ортиқ модда, 10 та иловадан иборат бўлса, Нигерия Конституциясининг 331 модда, 7 та иловаси бор.

Маълумки, ҳозирги Конституцияларда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари асосий ўринлардан бирини эгаллайди. Масалан, Испания Конституциясининг учдан бир қисми ана шу масалага бағишланган. Италия Конституциясида у тўрт бобда жамланган. Бизнинг Конституцияда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига 7 боб, 34 моддадан «жой ажратилган». Шу боис француз профессори Ольиве Шмидт Асосий қонунимизнинг ана шу жиҳатига эътибор қаратиб: «Ўзбекистон Конституцияси давлат ҳамда фуқаро жамияти конституцияси ҳисобланади. Чунки ана шу икки муҳим ҳуқуқий соҳани тартибга солади. Франция Конституцияси эса асосан давлат Конституциясидир», деган эди.

Эътироф

Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинган пайтда минтақа хавфсизлиги муаммолари айни чўққига чиққан эди. Бошбошдоқлик, сусткашлик қандай оқибатларга олиб келиши мумкин эканлигини Тожикистондаги воқеалар мисолида билиш қийин эмасди. Бунинг учун кучли ҳокимият зарур эди. Шу боис Конституцияни тайёрлаш жараёнида масаланинг ана шу жиҳатига ҳам катта эътибор қаратилди.

Шу ўринда «Париж-1» университети халқ ҳуқуқи профессори, машҳур конституцияшунос олим Лесажнинг Конституциямизга берган баҳосини алоҳида таъкидламоқ керак. У бир анжуманда қисқа ва лўнда қилиб: «Ўзбекистон Конституцияси жаҳон андозаси даражасида тайёрланган», деган эди.

Булар Конституция соҳасининг катта билимдонлари, энг муҳими, холис кишиларнинг холис эътирофларидир. Зеро, бу эътирофлар қанчалик ҳақиқатта яқин эканлигини вақт кўрсатмоқда, қолаверса, сизу биз — ҳаммамиз унинг жонли гувоҳи бўлиб турибмиз.

Қайта ишлаш корхоналарида

Шоли гуручга айланмоқда

Бу йил «Тошкент дон маҳсулотлари» ишлаб чиқариш ҳиссадорлик уюшмаси жамоаси Бекобод, Оққўрғон, Чиноз ва Янгийўл туманларидаги хўжаликлардан 8 минг тоннадан зиёд шоли қабул қилиб олди. Айни кунларда янги ҳосил қайта ишланиб, гуруч ишлаб чиқарилмоқда. Гуруч эса истеъмолчиларга етказиб берилаётир.

СУРАТЛАРДА: муҳандис-технолог Е. Ванечкина ва бош муҳандис М. Бекбоев дон сифатини текшириб кўришаяпти; бу шоли ҳадемай гуручга айланади.

Холмат МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

Тупроқ ҳосилдорлигига эътибор

Наманган вилоят ҳокимлиги қишлоқ хўжалигида амалга оширилаётган ислоҳотлар самарадорлигини кескин кўтариш мақсадида махсус қарор қабул қилди. «2000 йилнинг тўртинчи чораги ва 2001 йилда вилоят туманларида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги ушбу ҳужжат ҳосилдорлиги кескин пасайиб кетган экинзорларни қайта тиклаш бўйича долзарб вазифаларни ўз ичига олган.

Бир миллиард 828 миллион сўм маблағ ўзлаштирилиб, қисқа фурсатда рўёбга чиқарилиши мўлжалланган дастур ижросида вилоят ирригация ва мелиорация қурилиши жамоалари, хўжаликларнинг техника ҳамда меҳнат ресурслари жалб этилади. Улар ерларнинг захини қочириш, сув йўлларини мукаммал таъмирлаш, суғориш иншоотлари қувватини ошириш борасида кенг миқёсда юмушларни амалга оширадилар.

Қўшхабар

Янги шифо маскани

Давлатобод туманидаги Иттифоқ шаҳарчаси аҳли яна бир ижтимоий иншоот хизматидан баҳраманд бўла бошлади. Наманган уйсозлик комбинати қурувчилари томонидан фойдаланишга топширилган шифокорлик пункти уларнинг йўлини яқин қилди. 30 миллион сўм маблағ сарфланиб бунёд этилган бу саломатлик масканида муолажа, эмлаш физиотерапия, лаборатория хоналари, кундузги даволаш бўлими мавжуд. Улар энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган.

Мазкур иншоот ишга туширилиши билан Намангандаги шифокорлик пунктлари сони 87 тага етди. Улар тиббий хизмат даражасини юқори поғонага кўтаришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Олий Мажлис IV сессияси олдидан

Қонунчилик ҳақида қонун

(Давоми. Боши 1-бетда).

— Сиз бугунгача билдирилган таклиф ва мулоҳазалар хусусида батафсилроқ нималар дея оласиз? Айни пайтда мазкур лойиҳа қандай ҳолга келтирилди?

— Биласизми, халқ муҳокамаси жараёнида тушган таклифларни 4 гуруҳга ажратиш мумкин. Биринчи гуруҳ — қонун лойиҳасига янги боб ва янги моддалар киритиш билан боғлиқ таклифларни ташкил этади. Хабарингиз бор, дастлаб ушбу қонун лойиҳаси 4 боб ва 25 та моддадан иборат эди. Муҳокамадан сўнг 5 боб ва 27 та моддалик лойиҳа кўринишида, яъни кенгайтирилган ҳолда бўлажак сессия кун тартибига киритилмоқда. Хусусан, лойиҳа **«Якунловчи қоидалар»** деб номланган бешинчи боб ҳамда **«Шахс, жамият ва давлат манфаатларини ҳисобга олиш»** ва **«Таклиф ва мулоҳазаларни кўриб чиқиш натижалари тўғрисида ахборот»** деган иккита янги модда ҳисобига бойиди.

Иккинчи гуруҳ — лойиҳа матнига таҳририй ўзгартишлар киритиш юзасидан таклиф ва мулоҳазалар. Масалан, қонун лойиҳасининг 18-моддасидаги «матбуотда, телевидение ва радио орқали» деган сўзлар янги вариантда: **«оммавий ахборот воситалари орқали»** деган жумлалар билан алмаштирилди. Бундан ташқари, лойиҳанинг 10,11,12,25,26-моддалари матни ҳам ана шу гуруҳга тааллуқли таклифлар асосида таҳрир қилинди.

Учинчи гуруҳ — қонун лойиҳасини мазмунан бойитишга қаратилган. Бу гуруҳга кирадиган таклифлар сирасига, аввало, лойиҳага киритилган қўшимча янги икки модда матнини мисол сифатида кўрсатиш ўринлидир. Қолаверса, 16-модда матни Олий Мажлисдаги сиёсий партиялар фракциялари ва депутатлар блоклари ҳамда бевосита депутатларимизнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга ҳам қаратилган.

Ва, ниҳоят, тўртинчи гуруҳ — қонун лойиҳасида мавжуд бўлган қоидалар матни ёхуд мазмуни қайтарилганлиги учун рад этилган таклиф ва мулоҳазалар. Бу гуруҳга мансуб таклифлар ҳам Олий Мажлис қўмитаси томонидан рўйхатга олиниб, махсус жадвалга киритилган. Айни чоғда, қонун лойиҳасини маромига етказишда бундай таклифлардан фойдаланилмади. Аммо мазкур лойиҳа қатор таклиф ва мулоҳазалар орқали янада мукаммаллашди, деб айтиш мумкин.

— Парламентимиз сессиясида ушбу қонун лойиҳаси ҳуқуқий ҳужжат мақомини олгач, у бизга нима бериши мумкин?

— Бу ҳақда жуда узоқ гапириш мумкин. Аммо лўнда қилиб айтганда, «Қонун лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси тўғрисида»ги қонун лойиҳаси кучга киргач, парламентимиз қабул қилаётган қонунларнинг мукаммаллашувига, янада пишиқ-пухта бўлишига хизмат қилади. Бу биринчидан, қонунларимизга нисбатан ҳурматни шакллантирса, иккинчидан, уларнинг амалда бажарилишини таъминлайди. Энг муҳими, ушбу ҳужжат одамларнинг ҳуқуқий маданияти ва онгини оширишга хизмат қилади. Муҳокамада қатнашаётган фуқароларнинг ҳуқуқий билимлари, демократик жараёнга кўникмаси ошади.

«Халқ сўзи» мухбири
Фуркат САНАЕВ
суҳбатлашди.

Торта-

(Давоми. Боши 1-бетда)

Халқ ҳамиша тўғри йўл тутади. Ҳар нақлники, минг ўйлаб, бир айтади. Масалага шу жиҳатдан ёндашсак, мол аччиғи, ростданам, жон аччиғи бўлади. Дабдурустдан келиб теккан калтакнинг заҳри кейин билинади.

шимни билмагандим. Манзарани ойдинлаштириш учун эса гапни бир оз узоқдан бошлашимга тўғри келади.

Маълумки, Ватанимиз пойтахти гўзал-муаззам бош кентлардан ҳисобланади. Мустақиллик шарофати-ла у янада ободонлаша ва кенгая бошлади.

рилган майдонлардан ҳам ҳаминқадар унумли фойдаланолмайди. Оқибатда унинг бир қисмида турли иншоотлар тикланади. Қолгани ҳеч нарса қурилмасдан ёки экилмасдан, эгасиз ва қаровсиз қолиб кета-

қишни сўрайди. Фурсатни ғанимат билиб, пойтахт сарҳадига киритилгану вилоят ер балансида турган майдонларни ўрнатилган тартибда шаҳар эҳтиёжига олиш мумкинлигини маълум қилади.

Аслида, жўяли таклиф-истаклар инобатга олинса, ортиқча

ган 008831-рақамли давлат актини асоссиз ҳисоблайди. Унинг қонунийлигини баҳолаш учун текшириш маълумотларининг тегишли қисми вилоят прокуратурасига жўнатилганини хабар қилади. Ерга боғлиқ низолар судда ҳал этилажагини тушунтиради.

Бу орада Ҳамза Бибарсов ҳам қўл қовуштириб ўтирмайди. Абдураҳмондан-да каттароқ одим

Сирғали туманининг «Темирйўлчи» маҳалласида яшовчи Абдураҳмон Каримов эрта кўклам савобли ишга қўл уради. Эл дастурхонини ноз-неъматлар-ла бойитишга аҳд қилади. Шу ниятда 5,4 гектар майдонни ижарага олади. Ер ҳайдаб, ариқ очади. Ниҳол ўтқазиб, уруғ сочади. Эвазига раҳмат ўрнига дакки эшитади. Меҳнати-ю маблағига ачиниб, ғам-ташвиш чекади. Ернинг заволидан, экиннинг уволидан қўрқмаганлар унинг пайкалига омоч соладилар. Баравж ям-яшил ўсимликларини ҳайдаб юборадилар. Қонун посбонлари ижарачи кўрган моддий зарарни ундириб бериш хусусида қайғурмайдилар.

Буни бошидан обдон ўтказган одамгина яхши тушунади. Мана, Абдураҳмон Каримовдан қиёс. У экинлари бемаврид ҳайдалаётганидан огоҳ топгани ҳамоно жаҳл отига минди. Оила аъзоларини жамлаб, далага югурди. Турмуш ўртоғи, қайнотаси ила келасолиб, трактор олдига кўндаланг бўлди. «Мен бу жойни ижарага олганман. Қўлимда қоғозим бор. Экинларимни пайҳон қилишга ҳақингиз йўқ!» дея бор овозда шовқин солди. Иккинчи томон ҳам бўш келмади. «Ер ширкатники. Бизга уни шудгорлаш буюрилган. Сизни бу ҳақда олдиндан огоҳлантирганмиз», деган важни пеш қилди.

Алқисса, қисқа туташувдан катта учқун чиқди. Хўжалик раиси ҳозир бўлгач, у росмана аланга олди. Ўзаро «сан-ман», бақир-чақир бошланди. Даҳанаки жанглар бир-бирини ҳақоратлашу турткилашларга уланди. Ахийри бўлмади шекилли, трактор изига қайтди. Асаблари таранг Абдураҳмон таҳқирланган рафиқасини етаклаб, милиция идораси сари йўл тутди...

Эҳтимол, бу воқеа сизга тасодифий машмашадек туюлар. Эҳтимол, кимдир «Бўлар иш бўлибди, бўёғи синибди. Салкам тўрт ойлик ғавғони қайтадан достон қилишнинг нима зарурати бор?» деб, мийиғида кулар. Очиғи, журналист суриштирувига киришиш арафасида мен ҳам худди шундай мулоҳазага боргандим. Томонлар юзлаштирилса, ҳақиқат ойдинлашишига умид боғлагандим. Лекин зинҳор-базинҳор кутилмаган муаммоларга рўбарў кели-

Бундай туб ўзгаришлар эътибордан четда қолмади. Тошкент вилояти ва шаҳри ҳокимларининг 1993 йил 5 феврал ва 24 мартдаги, республика Вазирлар Маҳкамаси билан Олий Кенгаш Раёсатининг 1994 йил 21 феврал ва 16 мартдаги қарорларига кўра, пойтахтнинг янги чегаралари тасдиқланди. 1996 йил 28 декабрда эса Вазирлар Маҳкамасининг баайни масалага дахлдор яна бир муҳим — 464-қарори қабул қилинди. Унда Тошкент вилоятидаги Зангиота, Қибрай, Тошкент, Юқоричирчиқ, Ўртачирчиқ, Қуйичирчиқ туманларининг пойтахт маъмурий ҳудудида жойлашган, умумий ҳажми 2675 гектарлик ерларини шаҳарга бепул ўтказиб бериш лозимлиги кўрсатилди. Бу вазифа Олий Кенгаш Раёсатининг юқоридаги қарорига, иккала ҳокимликнинг қабул қилиш-топшириш далолатномаларига биноан адо этилажаги уқтирилди. Бинобарин, Тошкент шаҳри маъмурий чегарасига киритилаётган жамоа ва давлат хўжаликлари ҳамда бошқа ердан фойдаланувчиларга тааллуқли майдонлар қишлоқ хўжалиги корхоналари тасарруфида қолиши, уларни ўзга мақсадлар учун ажратишда амалдаги қонунчиликка қатъий риоя қилиш вожиблиги таъкидланди.

Ўтган давр мобайнида мазкур ерларнинг бешдан икки улуши пойтахт эҳтиёжи учун батамом ажратиб олинади. Бироқ кўпчиликка аён мушкулотлар туфайли уларни ўзлаштириш суст кечади. Шаҳар капитал қурилиш Бош бошқармаси лоақал аввалроқ ўз ихтиёрига бе-

ди. Бора-бора ахлатхоналар даражасига тушиб қолади. Ачинарлиси, бундай ҳол эндиликда ҳам давом этмоқда. Ташландиқ ерлар кўзга шоҳи сўзанадаги бўз ямоқдек хунук кўринмоқда. Далил тариқасида биттагина мисол: Зангиота туманидаги «Тошкент» ширкат хўжалигининг пойтахт теграсида ҳозир жами 179 гектар майдони мавжуд. Ярмидан ортиғи ўзининг ер балансида. 87 гектари ўн икки йил бурун кўпқаватли турар жой бинолари бунёд этиш учун Бош бошқармага ажратилган. Лекин вақтида тўлиқ истифода қилинмаган. Ундан амалда ширкат фойдаланиб, озуқабоп экинлар етиштириб келган. Ана шундай бир вазиятда шаҳар мутасаддилари ғалати иш тутадилар. Шу йилнинг 10 апрелида ҳокимлик вилоятдан ўтган ерларнинг 191 гектаридан, жумладан, ширкат кирим-чиқимида бўлган 92 гектар экин майдонидан ҳам ободонлаштириш мақсадларида фойдаланиш юзасидан қарор чиқаради. Уларни кўкаламзорлаштиришда асқотадиган ўсимликлар ўстириш учун вақтинча шаҳар боғдорчилик хўжалигига беради. Ер муносабатларини ва кўчмас мулк кадастрини тартибга солиш Бош бошқармаси эса Янги Сирғали ҳамда Анна Ахматова кўчалари кесишган жойдаги 5,4 гектарлик экинзорни фуқаро Абдураҳмон Каримовга ижарага бериш бўйича ҳужжат расмийлаштиради. Шу зайл 28 март куни тузилган шартномага ҳокимлик томонидан Бош бош-

қарма бошлиғи Ҳуснидцин Бузуруков имзо чекади.

Бемаслаҳат иш доимо ташвиш келтиради. Таъбир жоиз бўлса, атрофдагиларнинг нафсониятига тегади. Исботи керак-

гап-сўзларга ҳожат қолмасди, Абдураҳмон минг бир остонага бош уравериб, аросат ичра ҳолдан толмасди. Афсус, амалда тескариси бўлади. Янаям аниқроғи, эскидан мерос қоғозбозлигу

ташлайди. Алҳол, баҳсу мунозарага республика Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда Ер ресурслари давлат қўмитаси мутахассислари аралашадилар. Вилоят ва шаҳар ер ресурслари бошқармалари, ширкат хўжалиги раҳбарлари билан бирга муаммони жойида ўрганадилар. Пировардида, кадастр ҳужжатлари асоссиз ҳозирлангани яна бир карра исботланади. Бундан ташқари, ҳақиқатан ҳам, умри зое ўтаётган ерлар бисёрлиги аниқланади. Бунёдкорлик ишлари бошлангунча улардан 15-20 гектаринигина шаҳар боғдорчилик хўжалигига бериш, қолганини азалий соҳиби тасарруфида қолдириш мақсадга мувофиқ топилади. Бошқармалар гарданига йўл қўйилган камчиликларни ҳамкорликда тугатиш, музофотдаги зироатчиликда фойдаланилаётган ва фойдаланилмай бўш ётган экинзорларни бафуржа ўрганиб, йўқламадан ўтказиш вазифаси юклатилади.

Тошкент шаҳри ҳудудида ҳеч нарса барпо этилмасдан ёки экилмасдан эгасиз ва қаровсиз қолиб кетган, ахлатхоналарга айланиб ётган жойлар ҳам талайгина. Ер кодексининг 36-моддаси 10-бандига биноан, бундай майдонларни то қурилиш ишлари бошлангунга қадар зироатчиликда фойдаланиш учун азалий эгалари тасарруфида қолдириш мақсадга мувофиқдир.

ми, марҳамат! Ширкат раҳбарлари бирёқлама ташаббусдан кескин норози бўладилар. «Ер хўжалигимиз балансида. Унга юқоридан режа тасдиқланган. Баски, биздан сўрамай бировга берилиши ноўрин» мазмунида эътироз билдирадилар. Абдураҳмонга у ширкат аъзоси эмаслигини эслатадилар. Ўша ерда деҳқончилик қилиш ва ижара тўловини қаерга топшириш борасида хўжалик билан келишиши жоизлигини англатадилар. Бу ҳақли талабни вилоят ер ресурслари идораси раҳбари Анвар Каримов ҳам қўллаб-қувватлайди. Шаҳар ҳокимлиги Бош бошқармасига ер кадастри ҳужжатлари ҳукумат қарорларига ва республика қонунларига зид равишда тайёрланганини тўғрисида мактуб йўллайди. Уларни шу нуқтаи назардан қайта кўриб чи-

«Бор отангга, бор онангга» усули юзага қалқиб чиқади. Дастлаб «Жанжалли экин майдони пойтахт тасарруфида» деган хулосага келинади. Ариза ҳудудий тааллуқлилигига кўра Тошкент шаҳар прокуратурасига юборилади. Икки ярим ойда уч бор ўрганилади. Ва прокурорнинг биринчи ўринбосари М.Мирзаев ҳар сафар деярли бир хил жавоб қайтаради. Илгари хўжаликка қаралмиш тилга олинган ерлар бугунги кунда ҳокимлик Бош бошқармасида рўйхатдан ўтказилганини, унинг муайян бўлагини ижарага бериш ва шартнома тузиш жараёнида қонун бузилмаганини таъкидлайди. Айни чоғда, шаҳар ихтиёридаги ерга доимий эгалик қилиш учун Зангиота тумани ҳокимлиги томонидан 1998 йил 27 октябрда ширкатта тақдим этил-

Таассуфки, шундан кейин ҳам ўзаро ихтилоф барҳам топмайди. Аксинча, одатдагидай ҳар ким ўзиникини маъқуллайди. Чунончи, Ҳуснидцин Бузуруков Ер ресурслари давлат қўмитаси раиси Э.Қурбоновга ҳисоботномасида вилоят бошқармасининг фаолиятидан нолийди. Ушбу муассасани шаҳарга ўтказилган ерларни рўйхатга олишда қийинчиликлар туғдираётганликда, вақтинчалик қишлоқ туманлари

«Армуғон» алдамади

О.ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Жалолқудуқ туманидаги «Ёрқишлоқ» ширкат хўжалиги вилоят ҳосил байрамида «ГАЗ-31» автомашинаси билан мукофотланди. Пахта ҳосилдорлиги бўйича вилоятда пешқадам хўжалик шу мукофотга сазовор бўлди. 468 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» териб, йиллик пахта тайёрлаш шартномавий режалари нақ 150 фоизга бажарилди. Толаси узун, серҳосил янги «Армуғон» нави бу йил март ойидаёқ плёнка остига андижонча усулда қўшқаторлаб экилди. Ҳар гектар ерда 150-180 минг дона кўчат ҳосил қилинди. Минерал ва маҳаллий ўғитлар ўз вақтида ва картограмма асосида бериб борилди. Қурғоқчилик, сув танқислиги пайтида плёнка остидаги ерлар ўз намидан озиқланиб туришди. Мавжуд кўсакларнинг 80 фоизи очилгандан сўнг терим бошланди. Йиллик режа 131 фоиз бажарилгунига қадар ҳам ҳосил фақат биринчи навларга сотилди. 1547 тонна ўрнига 2300 тонна сифатли пахта топширилди.

● Ислоҳот одамлари

Уни Зариф Бурҳон, дейдилар

«Китоб» агрофирмаси ҳудудини кесиб ўтган Термиз-Тошкент магистрал йўлининг икки тарафи ҳам тутзор. Тутзор ортида далалар ястаниб ётибди. Шундай далаларки, теп-текис. Кесакнинг каттаси чумчуқнинг калласидай. Шу топда майдон ўртасидаги сеялка тиркалган ял-янги трактор ҳам, унинг ёнида уймалашиб юрган 3-4 киши ҳам кўзингизга иссиқ кўринади. Улар ёнига боргингиз, нималар ҳақидадир гаплашгингиз келади. Агрофирма бош директори Зариф Бурҳонов дала бошида чўнқайиб, юмшоқ тупроқни ковлай бошлади. Сўнгра буғдой доналарини кўздан кечирди-да, соқол-мўйловига оқ оралаган, қотма одамга яқинлашди.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

— Нўъмон ака, буғдой меъёридан сал кўпроқ тушаяптими дейман? — деди Зариф Бурҳонов у билан сўрашаркан.

— Ҳа, бир-икки миллиметр фарқ қилибди, тўғриладик. Ҳозир ҳам шуни қайта текшириб кўраётгандик.

— Фарҳоднинг даласи, — тушунтиради бизга Зариф ака. — Нўъмон Иброҳимов узоқ йиллар бригадирлик қилиб, нафақага чиққан. Ҳозир ўғли Фарҳодга қарашаяпти. Агрофирмамизда шундай оилавий пудратчилар 353 нафарни ташкил этади.

— Зарифжонга раҳмат. Шароитни яратиб бериб қўйибди. Ишлаган кам бўлмаяпти. Шунинг учун бизга ўхшаган қариялар ҳам уйда ётолмай, қимирлаб юрибмизда. Ишлаб ўрганган одам бекор ўтиролмас экан.

Уларнинг муомаласини, гап-сўзини кузатаман. Ортиқча такаллуф, тавозе йўқ. Иззат-ҳурмат, андиша — ҳаммаси ўз ўрнида.

— Қаранг, ернинг ранги бошқача-я, донадорлигини айтмайсизми! Ўғит меъёрида берилса, шундай бўлади. Айримлар ўғитни кўп бериб, ерни ишдан чиқариб қўяди, — тушунтиради Зариф ака. — Бизда талаб қаттиқроқ. Шунинг учун жорий йилдан ҳам гектаридан 50-60 центнердан ғалла олинди.

У бирпас жим қолди-да, шоферга буюрди:

— Нуриддин Раҳмоновнинг анорзорига ҳайданг.

Орадан ўн дақиқа ўтмай, бутунлай бошқа манзара кўз олдимизда намоён бўлди. Бир текис анорзор. Ариқ ёқасида пахсадан омонатгина тикланган уй. Унинг ёнида тахта стол, стул. Нуриддин Раҳмонов деганлари эски шляпани бостириб кийган., чорпахил, бақувват киши экан.

— Дашнобод анорлари ҳақида эшитганмисиз? — дейди у. — Бу гулоби анорлар — дашнободники. Нафақага чиққач, 3 гектар ер олиб, анорчилик билан шуғулланаяпман. Ўғил-қизларга бош бўлиб, ишлаб ётибман-да.

У гапини тугатар-тугатмас, ўғиллари бир зумда дастурхон безатишади. Ҳосилга қараб кишининг кўзи қувнайди.

— Узумдан татиб кўринглар, — манзират қилади у. Ва чаққонлик билан анорни тилимлайди.

— Бўлди, бўлди, етади, — дейди Зариф ака қўлидаги анор доналарини сита туриб. — Ие, Нуриддин ака, нима қилаяпсиз? Айтинг, овора бўлишмасин. Биз кетамиз. Иш зарур.

— Янгангиз хўрозчани сўйиб, қозон ёғини қиздириб турувди. Устидан чиқиб қолдингизлар. Насибаларингиз экан, энди шошмайсизлар.

— Анор дарахтларига қаранг, — қўли билан ишора қилади Зариф Бурҳонов. — Баргларининг ранги оч яшил. Қоп-қора бўлиб кетмаган. Бу ниманинг белгиси? Ўғитнинг меъёрида, ишловнинг вақтида берилганидан далолат.

— Энди вино заводига ҳайдайсиз, — дейди Зариф Бурҳонов шоферга машинага ўтирганимиздан сўнг.

Катта йўлдан бироз юриб, ўнгга бурилaмиз. «Нексия» машинаси икки тарафи тутлар билан қуршалган асфальт йўлдан ғизиллаб кетмоқда.

Дарвозадан ичкарига киришимиз биланоқ, бутунлай бошқа дунёга келиб қолгандек бўлдик. Улкан бетон цистерналар, қувурлар...Ростакам саноат корхонаси.

— Заводимиз 8 минг тонна узумни қайта ишлаш қувватига эга, — ҳикоя қилади ҳамроҳим. — Бу йил 7 минг тонна узум қайта ишланади. Мана бу бетон резервуарларда вино сақланади. Бетондан ҳаво ўтиб туриши керак. Ана шунда маҳсулот яхши сақланади. Манави 4 тасини яқинда қурдик. 5 йилдан сўнг уларга ҳам вино қуйилади. Ичкаридаги ёпиқ бинода ҳар бири 10 тонналик 37 та бочка бор. Дуб ёғочидан ясалган. Металл цистерналар ҳам анчагина. Буларнинг барисини чет элдан келтирганмиз. Умуман, жиҳозларимиз ноёб. Шипга разм солаяпсизми? Антиқа-я? Бунақасини кўрмагансиз. Ана шу қоришма туфайли бинода қишу ёз мўътадил ҳарорат сақланади.

Маълум бўлишича, «Китоб» агрофирмасида 556 гектар узумзор бўлиб, 40 хилдан зиёд узум нави етиштирилар экан.

— Мен агрономман, виношунос эмасман, — тушунтиради Зариф Бурҳонов. — Хушмурод Бозоровга тенг келадиган виношунос йўқ. Ана шундай мутахассисларнинг хизмати туфайли маҳсулотларимиз шуҳрати йил сайин ортиб бораяпти. «Марастел» деган ноёб узум нави бор. Энг яхши қора вино шундан тайёрланади. Яна бир хусусияти — хомток қилинмайди, ғовлаб кетмайди, меҳнати кам. Жаҳон бозорида нархи баланд. Шу туфайли Мамадали Раҳмоновга ўхшаш боғбонларимиз ҳар йили мўмайгина даромад олишаяпти. Масалан, Мамадали шу йил 1 гектар токзордан 230 центнер узум етиштирди. Қачон шундай ҳосил олинган? Ҳеч қачон. Бу меҳнатга муносабат ўзгарганидан. Муносабат қачон ўзгаради? Қачонки, одамнинг чўнтагига пул тушиб турса. Йўқса, қуруқ гап қулоққа ёқмайди.

Гапни нима учун узоқдан бошлаганимизни энди тушунгандирсиз? Ҳарқалай Зариф Бурхоновнинг кимлиги, қандай одамлиги ҳақида бир қадар тасаввурга эга бўлгандирсиз? Унинг бир одати бор: юқоридан кўрсатма кутмайди. Ҳар кун бирор янгилик қилиш пайидан бўлади. Бозор иқтисодиёти фаол ҳаракат ва ақл билан иш кўришни талаб этади-да, ахир.

Дарвоқе, Зариф Бурхоновнинг ўзи ким? Китобдаги ўрта мактабни тугатиб, электр пайвандчилик қилган. Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўқиган. «Китоб» хўжалигида агроном, «Мироқи» қўриқхонаси директори, Шаҳрисабз кимё бирлашмаси раиси, «Китоб» хўжалигида директор, вилоят «Мевасабзавотузумсаноати» бирлашмасида раис бўлиб ишлаган. 1995 йилдан буён «Китоб» деҳқончилик саноати фирмасининг бош директори.

...Халқ депутатлари вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Президентимиз Зариф Бурхоновни минбарга чорлади.

— Хўш, марказлашмаган тартибда четга мева-чева чиқариш ҳақидаги хукумат қароридан мамнунмисизлар? — сўради Юртбошимиз.

— Албатта, — деди Зариф Бурҳонов. — Лекин маҳсулотни четга кўп чиқаролмаяпмиз.

— Нега?

— Чунки темир йўл нархи қиммат. Яна...

Мана, кейинги пайтда мамлакатимиздаги боғбону соҳибкорлар учун четга мева-чева чиқариш бўйича имтиёз берилди. Буни шунинг учун таъкидлаётирмизки, Зариф Бурҳонов ўзим эмас, элим, дейдиган, мустақил фикрли одам.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида деҳқончилик саноати фирмаси бўйича 153 миллион сўм фойда олинди. Бу ўтган йилги натижадан 33 миллион 654 минг сўм кўпдир. Зариф Бурҳонов ўзига ишонади. Чунки ҳар бир иши ҳисоб-китобли. Бирор фикрга келишдан аввал рақамларни, кўрсаткичларни чоғиштиради, бир-бирига солиштиради, шундан кейин хулоса чиқаради. «Бошқаларда қандай? Бизда-чи? Яна қайси имкониятлардан фойдаланиш мумкин?» дея бош қотиради.

«Китоб» деҳқончилик саноати фирмаси бош директори Зариф Бурҳоновнинг номини Қашқадарёда кўпчилик ҳурмат билан тилга олишининг боиси шунда.

Маҳалланинг маданият маскани бўлса

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Жиззах шаҳридаги «Раваллиқ» маҳалласи гузарида Республикада биринчи маротаба синов-тажриба тариқасида маҳалла маданият гузари ташкил этиш масаласига бағишланган кўргазмали семинар бўлиб ўтди.

Республика Маданият ишлари вазирлиги, Жиззах вилояти ва шаҳар ҳокимликлари томонидан ташкил этилган тадбирда асосан ёшлар тарбиясини тўғри ташкил этиш, уларнинг бўш вақтлари мазмунли ўтишига шароит яратиш, бунинг учун маҳаллаларда маданият гузарлари барпо қилиш хусусида сўз юритилди.

Тадбир учун шаҳардаги 32 та гузардан айнан «Раваллиқ»нинг танлаб олингани бежиз эмас. Мазкур даргоҳда чойхона, ошхона, маиший хизмат уйи, турли устахоналардан ташқари бошқа гузарлардан фарқли ўлароқ катта саҳнали улкан томоша зали ҳам мавжуд. Бу ерда тез-тез маданий тадбирлар ўтказиб турилади. Юртимизнинг таниқли кишилари билан учрашувлар, кечалар ёшларни маҳалла билан доимо боғлаб туради.

Анжуман қатнашчилари худди шундай маданият масканлари республикадаги барча маҳаллалар учун зарурлигини таъкидлашди.

United States Peace Corps in Uzbekistan is seeking applications from qualified persons for a position on an as-needed basis for approximately nine months per year as a Language and Cross-Cultural Assistant. This position requires good administrative and organizational skills. Other responsibilities involve assisting in developing language materials (Uzbek/Russian/English), co-facilitating training sessions. The position requires fluency in spoken and written English and Uzbek. Job requires travel and during special training events employee may relocate to the training site.

Required Qualifications:

Education: Equivalent to a U. S. Bachelor's degree in Education
Prior Work Experience: 1-2 year experience in classroom teaching (preferably in language instruction)
Language skills: Fluency in English, Uzbek, and Russian
Knowledge: Teaching methodology. Development of lesson plans and materials. Western Culture, Cultures of Uzbekistan.
Skills and Abilities: Organizational and coordination skills, Basic computer literacy and skills, editing.

Interested applicants should submit resumes/CVs to Peace Corps Reception Desk no later than Close of Business, December 13th, 2000.
If you have questions. Peace Corps phone numbers are : (371) 152-53-89, 152-53-90. Please, send resume and/or letter of interest to: Peace Corps Uzbekistan, 63/65 2-Kunaeva st Tashkent, 700015. Fax: 549850
SELECTION PROCESS: After an initial application screening, the best qualified applicants will be invited to an evaluation process which will include an oral interview and submission of writing samples. The successful applicant should be ready to start work in mid December 2000.
3535

Тошкент кимё-технология институти физика кафедраси мудири лавозимига битим асосида танлов эълон қилади.
Танлов муддати — 15 декабргача.
Манзилгоҳ: Тошкент-11, Навоий кўчаси 32, кадрлар бўлими, телефон 1447917.

Риштон бўёқлари

Риштон лак-бўёқ шўъба корхонаси мустақиллик йилларида қад ростлади. Тадбиркор Бакиржон Бўроновнинг саъй-ҳаракати билан ташкил этилган бу корхонада ҳозирда тўрт хилдаги ранг-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Бу эса ойига 200 тоннага тенг. Келгусида корхона қуввати янада оширилиши ва ойига 500 тонна миқдорида саккиз турдаги бўёқ тайёрланиши режалаштирилган.

СУРАТДА: корхона директори Бакиржон Бўронов ишчи Собиржон Тўхтасинов билан бўёқлар сифатини кўздан кечирмоқда.
Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ТАШКИЛОТ
ДУ-20 мм, ДУ-50 мм,
ДУ-32 мм, ф 76х3,5
пўлат қувурлар сотади.
Мулоқот учун телефонлар:
41-31-72, 41-29-94, 41-25-72,
41-22-61, факс 144-38-18 .
3523

ҚУЛАЙЛИКНИ ҲИС ЭТИНГ
MICROS Group
СИФАТ ВА МУСТАҲКАМЛИКНИ АФЗАЛ КЎРАДИГАНЛАР УЧУН
Space CLASS
МЕТАЛЛОПЛАСТИКДАН ЭШИК ВА РОМ ТИЗИМЛАРИ
Чегирмаларнинг қулай усуллари
Немисча сифат кафолати
UCD Group Тел.: 132-07-21, 132-07-14 Манзил: С.Азимов К.,72а. E-mail: okna@ucd.uz http:www.ucd.uz

фойдаланишида бўлган майдонларни иккиламчи ижарага бериш ҳолларининг олдини олиш чораларини кўрмаётганликда айблайди. Ҳамза Бибарсов долзарб тадбирга масъулиятсизлик билан қараган туфайли Бош бошқармада айни хўжаликнинг пойтахт чегарасидаги ерларига оид аниқ маълумотлар йўқлигидан ёзғиради. Сўнгги калима, янглишмасам, прокурор биринчи ўринбосарининг ахбороти мавҳумлигини англатади.

Хўш, охир-оқибат нима бўлди, дерсиз? Вазирлик ва қўмита текшируви натижаларидан воқиф бўлган Ҳамза Бибарсов ҳар қачонгидан дадиллашади. Зангиота ва Сирғали туманлари прокурорларига мурожаатнома киритади. Улардан Абдураҳмон Каримовни бир ҳафталик муддатда ерни бўшатиб қўйиш хусусида огоҳлантиришларини ўтинади. Роппа-росса 30 кундан кейин қалтис усулни қўллайди. Тонгсаҳарлаб бош ҳосилот Омонбой Айталиев етакчилигидаги вакилларни ижарачи эгаллаган далани ҳайдаш учун йўллайди. Кетма-кет ўзи ҳам етиб боради. Қарабсизки, ғалва авж нуқтага кўтарилади. Раис Абдураҳмоннинг умр йўлдошига нисбатан майда безорилик қилади. Милиция қўзғатган иш судга оширилади. Ҳамза Бибарсов Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 183- моддасида назарда тутилган ҳуқуқбузарликни содир этганликда айбланади. Унга 7350 сўм миқдорида жарима тўлаш жазоси тайинланади. Тамом- вассалом! Бошқаси биҳеч кимни қизиқтирмайди. Бирор идора Абдураҳмонга етказилган моддий зарарни аниқлаш ва ундириб бериш билан шуғулланмайди.

Энг қизиғи, суд 19 сентябрда бўлиб ўтади. Шаҳар ИИББ Профилактика бошқармаси бошлиғи вазифасини вақтинчалик бажарувчи, милиция подполковниги Нуриддин Уралов эса андак тезкорлик кўрсатади. 12 сентябрдаёқ арзгўйга «Даъволарингиз тасдиғини топди. Сирғали тумани суди Ҳ.Бибарсовга қонуний жазо кўрди» қабилида хабар беради.

Навбатдаги ажабтовур лоқайдликка қаранг: иш, гарчи туман судида кўрилган, аллақачон қарор чиқарилган эса-да, бу бирон-бир манбада қайд этилмайди. Сабабини на суд раисаси Галина Синягина, на судья Маргарита Бердимуродова изоҳлаб беролди. Худди шунингдек, 008831-рақамли давлат актининг бугунги тақдирини билиш ҳам душвор бўлди. Вилоят прокуратурасидагиларнинг айтишларича, уларга шаҳар прокуратурасидан бунақа маълумот келиб тушмаган экан. Демак, хулоса битта: қонуншуносларки, ўз вазифаларига шунчалик масъулиятсизлик билан ёндошгач, бошқалардан гина қилмасак ҳам бўлар.

Дарвоқе, шу ўринда Абдураҳмондаги шартнома ҳақида икки оғиз сўз. Аввало, у шаҳар ҳокимининг қачонги ва қайси қарорига асосан тузилгани номаълум. Иккинчидан, ҳар квадрат метр ер ва йиллик ижара тўлови учун белгиланган маблағ миқдори, тўловларни бошлаш вақти кўрсатилмаган. Учинчидан, можароли майдон қишлоқ хўжалиги экинлари экиб фойдаланиш учун уч йил муҳлатга расмийлаштирилган. Ваҳоланки, булар Ер кодексининг 23-, 24-, 37-, «Қишлоқ хўжалик кооперативи (ширкат хўжалиги) тўғрисида»ги қонуннинг 14-моддасига хилофдир. Уларда уқтирилишича, эгаликдаги ва фойдаланишдаги ер майдони ёки унинг бир қисми давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун эгасининг розилиги ёки ердан фойдаланувчи ва ижарачи билан келишилган ҳолда тегишинча туман, шаҳар, вилоят ҳокимининг ёхуд Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан олиб қўйилади. Фақат шундан сўнггина бошқа шахсларга берилади. Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар эса республикамиз фуқароларига ва юридик шахсларига туман-шаҳар ҳокимлари томонидан 50 йилгача, бироқ 10 йилдан кам бўлмаган муддатга шартнома асосида ижарага берилиши мумкин.

Табиийки, вилоят ер ресурслари идораси «ўрнатилган тартиб» деганда мана шуларни эътиборда тутаяпти. Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 28 декабрдаги 464-қарори шаҳарга бор-йўғи зироатчиликка яроқли ерлар ўрнига тенг баҳодаги янги экинзорларни суғориш ва ўзлаштиришга кетадиган зарур қийматни тўламаслик имтиёзини беради, лекин уни қишлоқ хўжалик корхоналарининг ушбу майдонлардаги фойдаланмай қолган сарф-харажатларини тўлашдан озод этмайди, деган ғояни олға сураяпти. Негаки, ҳозир пойтахт сарҳадида вилоятнинг, оз эмас-кўп эмас, 1603 гектар ери бор. Унинг 919 гектаридан деҳқончиликда фойдаланилмайди. Қолганлари-чи? 4 гектари яйлов, 26 гектари боғ, 70 гектари узумзор, 27 гектари мевали кўчатзор. 543 гектари мавсумий экинлар, 14 гектари тутлар билан банд. Зотан, хўжаликлар улардан келгусида ҳам кўрилажак даромаддан биратўла маҳрум бўлиб қолмасликлари керак. Қолаверса, зиммаларидаги режаларни бажаришлари шарт. Унинг ҳам ўзига яраша тошу тарозиси — жавобгарлиги ва ҳисоб-китоби бор. Зеро, ер майдонларини қишлоқ хўжалигига оид бўлмаган эҳтиёжлар учун расмийлаштириш Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 27 майдаги ва 15 июндаги қарорларига кўра кучга кирган Низом асосида, шаҳар ҳокимлигининг ёзма мурожаатига биноан, хўжаликларнинг фойдаланмай қолган сарф-харажатларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши зарур.

Ҳозир пойтахт сарҳадида Тошкент вилоятининг 1603 гектар ери мавжуд. Унинг 919 гектаридан қишлоқ хўжалигида фойдаланилмайди. Қолганлари эса кўпйиллик мевали дарахтлар ва кўчатлар, токлар, тутлар, шунингдек, мавсумий экинлар билан банд. Бинобарин, ҳаммасининг ўзига яраша режаси ва жавобгарлиги бор. Бу демак, ер майдонларини шаҳар эҳтиёжига ажратилиши хўжаликлар фойдаланмай қолган сарф-харажатларни ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши зарур.

Афтидан, айни кезларда шаҳарнинг бунга эҳтиёжи ҳам, имкони ҳам йўқ. Эҳтимол, шундандир, Бош бошқармадагилар ҳамкасблари фикрига қўшилмаяптилар. Ўз сўзларида собит қолаяптилар. Боз устига, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари ерларининг шаҳарлар ва шаҳарчалар маъмурий чегараларида жойлашган қисми учун ягона ер солиғи солиқ тўловчи рўйхатдан ўтган туман бюджетига тўланишини билатуриб, билмасликка олаяптилар. Бу маблағларни маҳаллий бюджетга тушириш ниятида ҳали вилоят балансида бўлган майдонларни хатлаш асноси, шаҳар ҳокимининг 1997 йил 18 февралдаги қарорига мувофиқ ердан фойдаланувчилар билан муваққат ижара шартномалари тузаяптилар. Вазирлар Маҳкамасининг 464-қарори кўзда тутилган ерларнинг барчаси, нималар экилганидан ёинки қурилганидан қатъий назар, истисно тариқасида пойтахтга шундайлигича тўла ўтиши учун асос бўлади, деб ҳисоблаяптилар.

Ана, борингки, бу ният рўёбга чиқди ҳам дейлик. Кейинчи? Қандай натижага эришилади? Ерларни қурилишга қадар ижарага бериш юзасидан бошланган юмушлар рисоладагидек давом этадими? Уларга, вақтинчалик бўлса-да, ҳақиқий эга топиладими? Топилса, оқарсув, транспорт, техника, уруғлик-кўчат, ўғит масаласида, экинларни парваришлаш ва ҳосилни саранжом-саришталашда қийналиб қолмайдими? Бердисини айтганда, ер эрта-индин барибир қўлидан кетишини ҳис этган одам бор меҳрини қўйиб ишлай оладими? Унинг қадрига етоладими? Ишқилиб, қош қўяман деб кўз чиқарилмайдими? Ҳар қаричи ва зарраси олтинга тенг ер ҳозиргидек айрим мавзе-даҳалараро қаровсиз қолиб кетмайдими? Кечагина гуллаб-яшнаган боғ-роғлар, кўпйиллик дарахтлар бемаҳал қуриб-қақшаб қолмайдими? Бундай бўлмаслигига, ҳатто, баъзи вилоятларда рўй бераётганидек, вазиятдан фойдаланиб, ерни пинҳона пуллаш ҳоллари содир этилмаслигига, «Сиздан угина, биздан бугина»лар авж олиб кетмаслигига ким кафолат бера олади?

Рости, бунисини билмадим. Фақат асрлар оша синовдан ўтган тайин ҳақиқатни баралла айта оламан. Оёғимиз остидаги муқаддас замин тириклигимизнинг бош манбаи ҳисобланади. Шул боис умумхалқ мулки ва бойлиги сифатида давлат томонидан муҳофаза қилинади. Уни ўз ҳолига ташлаб қўйишга ҳақимиз йўқ. Демоқчи бўлганим, тор манфаатлар йўлида аравани чор тарафга тортмаслик керак. Аксинча, ўзаро низоларга чек қўйиб, табиатнинг бебаҳо неъматидан самарали фойдаланиш, уни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш борасида кўпроқ бош қотириш зарур.

Бунинг эса, менимча, иккита тўғри йўли бор. Дастлабкиси — ҳануз вилоят кирим-чиқимида турган экинзорларни то бунёдкорлик ишлари бошлангунга қадар одатдагидай қишлоқ туманлари тасаррруфида қолдириш даркор. Иккинчиси — улар ўрнатилган тартибда шаҳар ихтиёрига ўтказилган тақдирда ҳам, вақтинчалик фойдаланиб туриш учун собиқ эгаларига ижарага берилгани мақбул. Ана шунда сих ҳам, кабоб ҳам куймайди. Ернинг умри беҳуда ўтмайди.

Мен Зангиота тумани ҳокими имзолаган 008831-рақамли давлат актининг нечоғли ҳаққонийлигини ҳуқуқшунослар ойдинлаштирадилар, деган умиддаман. Улар қандай хулоса чиқармасинлар, барибир, Ҳамза Бибарсовнинг бу борадаги хатти-ҳаракатларини тўла-тўкис ёқлаб бўлмайди. Ахир, биз бир юрт — бир замин фарзандларимиз. Тақдири азал-азалдан ерга чамбарчас боғлиқ одамлармиз. Табиатан фикр-мулоҳазали, бағри кенг, маънавияти улуғ халқмиз. Мурғаклигимиздан ризқ-рўзимиз султони нонннинг уволидан, экину ниҳолнинг заволидан қўрқишга одатланганмиз. Зеро, раис ўша бир парча ерни ҳайдашга бунчалар ошиқмаса, ижарачи заҳмати самарасини йиғиштириб олгунча сабр қилса, осмон узилиб тушмасди. Бевақт пайҳон бўлган экинлар ҳадемай ҳосилга кирар, вақти келиб, маҳсулоти дастурхонимизни безарди. Абдураҳмон Каримовнинг арз-доди ҳақидаги сўнгги мулоҳазам эса қуйидагича: у ерни эзгу мақсадда ижарага олган. Мабодо, қўлидаги ҳужжатлар норасо бўлса, бу унинг айби эмас. Чинакамига деҳқончилик қилмоқчи бўлган кишига ким билан шартнома тузишнинг, ер солиғини қаерга тўлашнинг фарқи йўқ. Муҳими, ҳалол меҳнати ва сарф-харажатига чув тушмаслиги, ўзгалар хатосининг жабрини тортмаслиги лозим. Унга кўрган моддий ва маънавий зарари ундириб берилиши муқаррар. Шунда адолат қарор топади.

Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ўзгеонефтгазқазибчиқариш» ХК раҳбарияти ва жамоаси Муборак газни қайташ ишлаш заводи директори Баҳака Ҳалимович Рустамовга отаси
Ҳалим бобонинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги жамоаси ишлар Бошқармаси бошлиғи Шокир Тойировга волидаи муҳтарамаси
Фотима ая ХОЛМАТОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг хорижий мамлакатларга эшиттиришлар бошқармаси «Ватандош» бош муҳарририятининг дастур бошқарувчиси Муфарраҳ Қодировага волидаи муҳтарамалари
СОБИРА аянинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Минтақавий банк ўқув маркази жамоаси шу марказ ўқитувчиси, профессор Тен Владимир Алексеевичга ўғли
ИГОРнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«CUV TA'MINOTI» очиқ турдаги акциядорлик жамияти жамоаси жамият директори
Мутал РАХИМОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

• Янгича анъаналар

Хўқанди латиф лутф этди

кўҳна шаҳарда миллий қадриятлар, анъаналарни тиклашга алоҳида эътибор берияпти

Набижон СОБИР, «Халқ сўзи» мухбири.

Хўқанди латиф... лутфи карамли, файзли, латофатли, шоиру фуқаролар, олиму ақраболарга ватан бўлган юрт. Дунёда сифати қўшиб айтиладиган шаҳарлар бармоқ билан санарли... Маккаи Мукаррама, Мадинаи Мунаввара, Бухорои Шариф... Улар сирасида Хўқанди латиф ҳам бор.

Бу бежиз эмас. Мана неча замонларки, Хўқанди латиф нафақат Мовароуннаҳрнинг, бутун яқин Шарқнинг шеърият, назму наво, маънавият ва маърифат марказларидан бири бўлиб келди. «Қўқон адабий муҳити» деган атама миллий адабиётшуносликнинг кўнгил мулкига айланиб қолганига анча бўлди. Дилбар водийнинг бош дарвозаси бундай эъзозга, эҳтиромга арзирли шаҳар. Зотан тугаётган минг йилликнинг сўнгги икки асрида Қўқонда тақдири, ҳаёти ижод, шеърият, маърифат, маънавият билан гўзал кечган тўрт юздан зиёд иқтидор эгалари етишиб чиққанлиги бежиз эмас.

Юртимиз истиқлолга эришгач эса миллатнинг виждони, ор-номусига айланган ул муборак зотлар юзага чиқа бошлади. Тарихнинг залворли қатламлари орасидан силқиб чиқиб, нурдай балқий бошлашди. Зотан, Хўқанди Латифнинг бу ардоқли фарзандлари эндиликда қадр топа бошлади.

Куни кеча шаҳарнинг энг қадимий мавзеларидан бири Чорсу чорраҳасида бир кўркам боғ бунёд этилди. Она шаҳри армонида, олисларда кўз юмган маърифатпарвар шоир Зокиржон Холмуҳаммад ўғли Фурқат номи билан атала бошланган шоирлар хиёбони айнан шу мавзеда бунёд этилганлиги бежиз эмас. Чорсу ўтган асрнинг бошларидан буён адибу шуароларнинг назму наво базми, ғазал оқшомлари мунтазам ўтказиладиган манзиллардан бири ҳисобланади. Бу ердаги чойхонада соҳиби даврон Амирий, Маҳмур, Муқимий, Завқий, Фурқат, Хазинийлар шеърият бонгини чалиб машварат уюштиришган бўлса, Моҳлар ойим номи билан аталгучи мадрасада Нодира-ю даврон, Увайсий, Маҳзуналар шеърият базмини уюштирганлар.

Бу буюкларга ватан бўлган шаҳар яна ўзининг суюкли фарзандларини бағрига олди. Бу иборани атайлаб ишлатяпмиз. Чунки янгидан тикланган боғда Қўқон заминидан етишиб чиқиб, башарият фарзандларига айланиб улгурган зотларнинг муборак номлари, фақат номлари эмас, сиймолари ҳам қайта тикланди. Боғнинг марказида азим чинорлар паноҳида шаҳарнинг 12 нафар буюк шоиру адибларига хотира ҳайкаллари бунёд этилди. Шоирлар салафини Умархон — Амирий бошлаб беради. Бу рамзийликда ҳам айрича ҳақиқат бор. Айнан Амирий салтанати даврида Қўқон адабий муҳити шакллана бошлади, атроф қишлоқлар, водийдаги бошқа шаҳарларда ижод қилаётган шоирлар, адиблар ҳам Қўқонга талпиниб кела бошлади. Хиёбонда Амирийга ёнма-ён қўшқанот бўлиб, вафодор ёри, Нодирабегим, Увайсийлар сиймоси гавдалантирилган. Сўнгра салафни Махмур, Усмон Носир, Чархий, Абдулла Қаҳҳор, Собир Абдуллалар давом эттиради. Хиёбон адоғидаги улкан лавҳда эса тақдири, ҳаёти, ижоди Қўқон шаҳри билан боғланиб кетган юзга яқин ижодкорларнинг муборак номлари зарҳал ҳарфлар билан ёзилган.

Ўтган шанба куни шу мемориал мажмуа — Шоирлар хиёбонининг очилишига бағишланган тантаналар умумшаҳар байрамига айланиб кетди. Юртимизнинг ардоқли адиблари, эл суйган шоирлари, маърифатпарвар ижодкорлари, адабиётшунос олимлар ташриф буюришди. Йиғилишни очган Қўқон шаҳар ҳокими Абдуҳаким Хўжаев, табрик нутқи сўзлаган вилоят ҳокими Алишер Отабоев, қўқонликларни ажиб саодатли гўша билан муборакбод этган Ўзбекистон Қаҳрамонлари Саид Аҳмад, Эркин Воҳидов, гўёки хиёбондагиларнинг театрлаштирилган сиймолари, уларнинг ғазалларига ижро этилган куй-қўшиқлар, «Қўқон адабий муҳити» ҳақида чиройли маъруза қилган олим Лазиз Қаюмов ҳамда «Қўқон ушшоғи»ни ажиб латофат билан ижро этган ёш мақомчиларнинг хонишларида мустақил юртга садоқат, фахр-ифтихор туйғулари, Юртбошимизнинг миллий қадриятларни, унутилаёзган анъаналарни тиклаш йўлида олиб бораётган хайрли ишларига миннатдорчилик ҳислари ярқ этиб балқиб турарди.

Буюклар сиймоси гавдаланган хиёбонда тантаналар боис яна бир мўъжазгина боғ барпо этилди. Қўқон фахри бўлган кексалар, ардоқли меҳмонлар кўчат ўтқазган боғ «яхшилик, гўзаллик, меҳр-муҳаббат, ижод боғи бўлиб қолсин», деб тилак билдирилди. Шаҳарда шу боққа монанд Муқимий, Нодирабегим боғлари ҳам бунёд бўляпти.

Тантаналарда сўз олган Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Саид Аҳмаднинг дил сўзлари нафақат қўқонликларнинг, балки бутун водий аҳлининг кўнгил мулкига айланиб қолса не ажаб: «Қўқон —дилбар водийнинг олтин сандиғи. Унга калит солсанг, бутун водий жаранглайди. Бу жаранг боқий бўлсин!».

Мақсуд ҚОРИЕВ

• Миртемирнинг 90 йиллиги

Нурли кунларни кўролмади у...

Ҳаёт — энг яхши устоз. Бебақо дунёнинг барча аччиқ-чучукларини бошидан кечирган нозиктабиат шоир, ажойиб устоз ва камтарин инсон Миртемир домла шу сўзни кўп такрорлар эди. Ёдимда, «Қизил Ўзбекистон»га янги ишга келган кезларимда газета саҳифасида «Ёзувчилар ижодхонаси» ташкил этганмиз. Унда дастлаб Ойбек, Ғафур Ғулом, Шайхзода, Абдулла Қаҳҳор, Зулфия, Миртемир, Саид Аҳмад, Одил Ёқубов, Пиримқул Қодировларнинг янги асарларини эълон қилган эдик. Кейин ёш ижодкорлар ижодидан намуналар бера бошладик. Ана шу берилган саҳифалар ичида талабчан, зукко шоиримиз Миртемир олиб келган шеърий гулдасталар, ён дафтардаги битиклар шундай пухта, шундай ҳаётий ёзилган эдики, шоир ижодининг камолот чўққиси деса бўларди. Миртемир домла газетага олиб келган шеърларини кўчириб туширишда ҳам, саҳифага терилиб чиққандан кейин ҳам уни синчковлик билан ўқиб, зеру-забарию, нуқта-вергулларини жойжойига қўйиб, баъзи бир таҳририй тузатишлар қиларди. То газетанинг контрол саҳифаси, «оқи» чиққандан кейин уни бир бор ўқиб, кўнгли жойига тушиб, хуфтонга яқин уйига қайтиб кетарди.

Ҳа, Миртемир домланинг шеъриятда ўз ўрни, ўз усули, ўз сўзи бор эди. «Заказ» билан, тезкорлик билан шеър битмасди. Коммунистик тузум даврида пахта мавзусида ёки ишчи синфи, колхозчи деҳқон ва бошқа замонавий мавзуларда шеър буюртма қилиш газеталарда одат тусига кирган эди. Бу «тепа»нинг топшириғи билан бўларди. Шундай пайтларда таҳририятдан қўнғироқ қилиб, бирор мавзуда шеър ёзиб беришни илтимос қилсак, Миртемир домла: «мен заказ билан шеър ёзмайман», деб жавоб берарди.

Миртемир ҳам Ғафур Ғулом, Шайхзода каби редакцияни ўзининг иккинчи уйи деб биларди. Баъзан шеър ёзмаса ҳам таҳририятимизга ташриф буюриб, адабиёт бўлимига, ўзининг қадрдон дўстлари ҳузурига тез-тез келиб турарди. Шу даргоҳга келиб ўз дарди-ҳасратини сўзлар, юрагини бўшатиб оларди. Эсимдан ҳеч чиқмайди, Миртемир ака таҳририятимизга келиб, камтарлик билан «Менга уй беришмоқчи эди, шаҳар Совети рўйхатдан ўчириб ташлабди», деб қолди. Газетанинг обрў-эътибори ва ўз депутатлик бурчимдан фойдаланиб, шаҳар Советига қўнғироқ қилдим:

— Миртемир дейсизми, ким ўзи, — деб қолишди.

— Наҳотки Миртемирни танимасангиз, эътиборли катта шоиримиз-ку. Уни бутун эл-юрт билади-ку? — дедим бироз овозимни баландлатиб. Хуллас, бизнинг аралашувимиз туфайли адиб уйли-жойли бўлди. У умрининг охирига қадар газетадан узилиб кетмади. Таҳририятимизнинг энг ҳурматли, азиз меҳмони эди. Унинг суҳбати ширин, фикрлари теран, истаган мавзуда сўзлашсангиз бўларди. Яна бир томони, Миртемир ўз мазмунли ҳаёти давомида кўплаб шеърлар, достонлар, қўшиқлар битди. Олтмишинчи йилларда яратган «Қорақалпоқ дафтари» шеърлар туркуми, «Сурат» достони ўзбек достончилигининг ҳақиқий намунаси деса бўлади. Шоирнинг «Мен сени... », «Чағалой», «Қирғизистон», «Махтумқули тўйида», «Онагинам», «Қозоғим», «Қайдадир булоқ» каби шеърлари Марказий Осиёда яшовчи қардош халқлар биродарлиги ғояларини тараннум этувчи дўстлик гулдасталаридир.

Шу билан бирга, Миртемир хорижий мамлакат ёзувчи-шоирларининг асарларини ўзбек тилига ўгиришда маҳорат намунасини кўрсатди. Буюк рус ёзувчилари Н. А. Некрасов, А. С. Пушкин шеърларини, Шота Руставелининг «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон», Абай, Махтумқули, Бердақ асарларини ҳамда қирғиз халқ эпоси «Манас»ни ўрнига қўйиб, маҳорат билан ўзбек тилига таржима қилиб, катта саховатли иш қилдики, буни ҳеч қачон унутиш мумкин эмас.

Миртемир ёш ижодкорларнинг яқин дўсти, ҳамкори, устози эди. У ёш қаламкашларнинг газета, журналлар саҳифаларида босилиб чиққан янги асарлари, китобларини ўқиб, кузатиб борар, ўзининг самимий фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашарди. Ҳеч ёдимдан чиқмайди, менинг дастлабки ҳикояларим, «Ойдин кечалар» номли қиссам босилиб чиққанда «Сиз уюшмамизга аъзо бўлишингиз керак» деб менга кафолат ёзиб берган ҳам устоз Миртемир эди.

Миртемирнинг ҳаёт йўли анча мураккаб. Қувончли дамлар, машаққатли, ҳаяжонли кунлар адиб ҳаётининг асосий мазмунини, мундарижасини ташкил этади. Унинг ҳаётида шундай дамлар бўлганки, шоирни ноҳақдан қатағон этиб, кейин «коммунизм қурилишлари»га мажбурий ишлашга юборишган. Қайтиб келгандан кейин ҳам анча йиллар сиёсий таъқиб остида юрди. Адибнинг чўрткесарлиги, ҳақиқатгўйлиги, пала-партиш асарларнинг босилиб чиқилишига қаттиққўллик билан муносабатда бўлиши ўша вақтдаги казо-казоларга ёқмасди. «Билиб ёзсанг, юрагинг дури тўкилмас», дерди шоир камтарлик билан.

Оташқалб, хассос шоир, камтарин, олижаноб инсон Миртемир 1978 йил 25 январда вафот этди. Вафотидан сўнг, 1979 йилда унга «Тоғдай таянчим» деган шеърий тўплами учун Ҳамза номидаги давлат мукофоти берилди. Минг афсуслар бўлсинким, қалам аҳли учун бемалол, эркин ижод қиладиган нурли кунларни кўролмади у. Шу боис демоқчимизки, бир улкан шоир айтганидек, одамларни вафотидан сўнг минг бор мақтагандан кўра, тириклик чоғида уни авайлаб сақланг, қадрланг, азизлар.

МИРТЕМИР

Чимилдиқ...

Питпилдиқ... Питпилдиқ...

* * *

Тўрғайларнинг навосидан яйрар дашт,
Майналарнинг ўланидан ўзга гашт,
Юракларни зир титратар булбул ҳам,
Ошиқона, шўх бирам...

Бедазорлар қўшиқчиси бедана,
То саҳардан сайрашлиги недан-а?
Бедазорда бир дамлик васл излашур,
Ўз тилида сенлашур ё сизлашур,

Табиатнинг ўз эртаги, жумбоғи,
Ҳар жондорнинг ўз ишқи, ўз дўмбоғи,
Бир-бирини излар шайдо икки жон,
Зиғирдак жон, шайдолиги бир жаҳон.

Сайраб-сайраб топишар сув бўйида,
Кўкламнинг ҳам кўкаламзор тўйида
Мана ҳозир қуволашур, чўқишур,
Юмалашур, яна ўлан тўқишур.
Табиатнинг ўз шеваси, ҳикмати,
Ўз удуми, топқирлиги, дастхати —
Оқ ҳарирдан тутар ҳарир чимилдиқ...

* * *

Питпилдиқ... Питпилдиқ...

ЖУМБОҚ

Хаёли паришон сайёҳ зажигалкасини йўқотиб қўйди. Унда фақат бир дона гугурт қолганди. У иккита йўл плиткасини, қўлчироқни ёқиши ва сигарет тутатиши керак эди. Айтингчи, сайёҳ биринчи навбатда нимани ёқиши керак?

* * *

Кечаги сонда берилган жумбоқнинг жавоби: биринчи тақсимчада 27 та ёнғоқ, иккинчисида — 25 та, учинчисида 18 та, тўртинчисида — 16 та ва охиргисида 14 та ёнғоқ бор.

Бу ҳақда таҳририятимизга биринчилардан бўлиб тошкентлик Лутфулла Йўлдошев, Бўстонлиқдан Нурлан Усмонов ҳамда Жиззахдан Нуржон Утегуловлар 136-35-60 телефони орқали хабар беришди.

«Ямаха» оҳанглари

Японияdagi машҳур «Ямаха» фирмасида ясалган пианиноларнинг жозибадор оҳанглари Глиэр номидаги республика мусиқа мактаб-интернатида ҳам янграй бошлади. Япониядан олиб келинган пианинолардан олтитаси мактаб-интернатга совға қилинди.

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги саъй-ҳаракати билан болалар мусиқа даргоҳининг ўқув-моддий негизи мустаҳкамланиб бормоқда. Улкан мусиқа асбоби — органни ҳам келтириб ўрнатиш мўлжалланмоқда. Ушбу мусиқа асбоби «Баҳор» концерт залида намойиш қилиниб, мусиқа ихлосмандлари эътиборини ўзига тортган эди. Уни таъмирлаш ва тиклаш хусусида Чехиядаги фирмалардан бири билан келишиб олинди.

Акбар АЛИЕВ.

Ҳадиси шариф дурдоналари

Кимники савобли иш хурсанд қилса ва гуноҳли иш хафа қилса у мўминдир.

* * *

Сизларга қўшниларингизга яхшилик қилишни буюраман.

* * *

Ғазаби келганда уни босоладиган киши энг кучли одамдир.

* * *

Одамлар орасини бузадиган чақимчиликдан сақланинглар.

* * *

Ёлғон гапирманглар, чунки ёлғон гап иймонга зиддир.

* * *

Аллоҳга қасамки, мўмин мўминга зулм қилмайди, мабодо қилса, қиёмат куни Аллоҳ ундан ўч олади.

Хивада халқаро конференция

Мамлакатимизнинг қадимий ва навқирон шаҳрида, Европа Иттифоқининг «Биродарлашган шаҳарлар» лойиҳасига мувофиқ, бизнес ва туризмни ривожлантириш маркази очилди. Шу муносабат билан ўтказилган халқаро конференцияда Хива билан биродарлашган Даниянинг Струэ шаҳри вакиллари иштирок этишди.

Янги замонавий марказ тадбиркорларнинг халқаро алоқаларини кенг йўлга қўйиш, ташкилот ва корхоналарга консалтинг хизмати кўрсатиш, хорижий сармояларни жалб қилиш, чет элларда маҳаллий мутахассислар малакасини ошириш ишларига кўмаклашади. Унда хорижда билим ва малакаларини ошириб қайтган ёшлар ичимлик сувини тозалаш, туризмни ривожлантириш, туманнинг экспорт салоҳиятини ошириш ва бошқа давр талаб масалалар бўйича чет эллик мутахассислар билан бирга фаолият кўрсатишади.

Сотим АВАЗ, «Халқ сўзи» мухбири.

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ФИЛИАЛИ

2000 йил 12, 22, 29 декабр, 2001 йил 12, 26 январ кунлари

КИМ ОШДИ САВДОЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

САВДОГА ҚУЙИДАГИЛАР ҚЎЙИЛАДИ:

АВТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ:

«РАФ-2203» 1986 й. и/ч, бошланғич нархи **641 985** сўм,
«МАЗ-5549» 1989 й. и/ч, бошланғич нархи **852 954** сўм,
«ГАЗ-31029» 1993 й. и/ч, бошланғич нархи **484 350** сўм,
«ГАЗ-2410» 1986 й. и/ч, бошланғич нархи **264 456** сўм,
«Ниссан-Максима» 1997 й. и/ч, бошланғич нархи 4 500 000 сўм.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани, Сузук ота кўчасидаги қуриб битказилмаган уй-жой. Бошланғич нархи 3897274 сўм.

Якка тартибда уй-жой қурувчилар учун мўлжалланган, Тошкент шаҳар, Сирғали тумани, Сирғали-14 мавзесида жойлашган, ҳар бирининг сатҳи 0.04 га. бўлган ер майдонлари. Бошланғич нархи - 269 339 сўм.

Ер майдонлари бўйича аризалар қабул қилиш савдо кунидан уч кун олдин тўхтатилади.

Савдолар 10.00 бошланади.

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР ФИЛИАЛИ доимий равишда ўтказиладиган ким ошди, танлов, биржа савдоларига автотранспорт воситалари, уй-жойлар, бино ва иншоотлар, қурилиши тугалланмаган бинолар, корхоналарни савдога чиқаради.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 69-уй. Телефонлар: 144-44-72, 144-44-73.

3538

ЭЪЛОН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ

ФАҚАТГИНА ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАРДАН БИР ҚУТИЛИ СТОЛ ВА КИТОБЛАР УЧУН ЖАВОНЛАР СОТИБ ОЛИШ УЧУН

ТЕНДЕР ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Тендерда иштирок этишни хоҳловчилар маълумот учун 20 кун мобайнида қуйидаги телефонлар бўйича мурожаат этишлари мумкин: 41-41-60, 144-83-65

3530

Мухтарам хонимлар ва жаноблар!

«АСАКА» банки

омонатларнинг

"Истиқлол"

тури бўйича аҳолидан маблағларни қабул қилиш муддатини узайтирди.

Омонатни «Асака» банкининг истаган бўлимида очишингиз мумкин.
Омонат муддати - тўрт ой.
Омонатнинг энг кичик ҳажми - 500000 сўм
Унинг максимал миқдори чекланмаган.

Омонат бўйича ҳар ойда **6%** *ёки йиллик* **72%** *миқдорида даромад тўланади.*

«Асака» банки - омонатларингиз сақланиши ва кўпайишининг гаровидир.

Маълумотлар учун телефонлар: 120-83-91, 120-83-92.

Манзилимиз: 700015, Тошкент ш., Нукус кўч., 67.

Банк филиаллари - Нукус шаҳри ва барча вилоят марказларида.

3537

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ.

Таҳрир ҳайъати:

Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 133-78-92;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001

Буюртма Г — 1015, 17797 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда оператор Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ. Навбатчи муҳаррир — М. САФАРОВ. Навбатчи — Б. ОСТОНАҚУЛОВ. Мусаҳҳиҳ — А. САТТОРОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 21.00

1 2 3 4 5 6